5 Ny FIFANAJANA

TANJONA

Maneho sy manoritsoritra ny endrika isehoan'ny fifanajana eo amin'ny sehatra sy fotoana samihafa.

LESONA HOTADIDINA

Mahay manaja olona fatratra ny Betsileo. Raha miarahaba dia toa miondrika sy mihilana kely, toa mandohalika ho fanomezam-boninahitra ilay hajaina. Ny zokiolona sy ny fotsy volo dia hajain'ny Betsileo fatratra ary toaviny teny sy lolohaviny an-tampon'ny loha. Raha toloran-javatra izy, dia miondrika sy mananty an-tanan-droa ho mari-pisaorana sy fankasitrahana.

Max Randria

Mitory fifanajana ny fihetsika aseho. Misy koa anefa ny fiteny fampiasa anehoana ny fifanajana isaky ny zava-mitranga :

- Amin'ny fiarahabana,
- Amin'ny fialan-tsiny,
- Amin'ny fisaorana,
- Amin'ny fanasana na fampandrosoana.

Zava-dehibe teo amin'ny Malagasy ny fifanajana. Izany no nahatonga azy haneho mandrakariva ny antanan-tohatra amin'ny fifanajana :

- Ny zanaka manaja ny ray aman-dreny.
- Ny zandry manaja ny zoky.

- Ny entina manaja ny mpitondra.

Teo amin'ny fiaraha-monina malagasy dia tsy maintsy hita taratra foana ary mi-songadina mialoha ny fifanajana eo amin'ny samy mpiara-belona.

- Raha miara-misakafo amin'ny ray aman-dreny dia « tsy mitsako alohan'ny vazana ». Izany hoe miandry ny ray aman-dreny handrapaka aloha izay vao mahazo mihinana ny rehetra.
- « Ny vodihena tsy miainga aloha », izany hoe ny tsara natokana ho an'ny andriana na ny zokiolona.
- « Ny vodiakoho » fanajana ny ray aman-dreny ka tsy manan-jo hihinana izany ny zanaka.
- « Ny tso-drano zava-mahery » ka ny zokiolona na ray aman-dreny no mitso-drano ny taranany sy ny zanany.

Araka izany, ny ***fifanajana*** dia ***fahendrena*** itarafana ny fifanomezan-kasina eo amin'ny mpiara-monina. Hita taratra amin'ny alalan'ny ***endrika ivelany*** (fihetsika, fiteny, zavatra fampiasa) izany ary mirakitra soatoavina.

Sahanasa 1

- Miresaka momba ny inona ity tsianjery ity? Inona avy ireo fihetsika sy teny fampiasa anehoana ny fifanajana voalaza ao amin'ny tsianjery?

1-Raha misy manome
Zavatra ho anao
Kingà miteny hoe
"Misaotra tompoko o"

2- Ny akoho misotro rano
Na be na kely eo
Avia anie tazano
Diniho sy jereo

3- Izay azo no andrandraina
Fisaorana no atao
Rankizy mba misaina
Ambaka ve ianao?

- Rehefa mifanena na mihaona amin'olona dia inona no tokony ho ataontsika voalohany?

- Lazao ny antony mahatonga ny olona hanao izany?

- Milazà fihetsika maneho fanajana fantatrao.

- Manomeza ohabolana roa mikasika ny fifanajana.

Sahanasa 2

- Omeo ny teny mifanipa-kevitra amin'ireto teny ireto :

Manaja……………………………

Manan-jo ……………………………

Manan-kasina ……………………………

Miondrika ……………………………

- Hazavao ny hevitry ny hoe "Aza manao mbay lalana an-tsena" ka safidio amin'ireto izay valiny marina :

Aza miresaka rehefa eny an-tsena.

Aza manao ho diso mahalala fomba loatra ka na efa eny an-tsena avy aza dia mbola manao mbay lalana.

Aza mandikandika olona rehefa eny an-tsena.

Sahanasa 3

Mitory fanajana ny fihetsika aseho. Misy koa anefa ny fiteny fampiasa anehoana ny fifanajana isaky ny zava-mitranga.

- *Inona avy ary izy ireo ?*

Raha miarahaba olona :

……………………………………………………………………………

Raha miserana eo amin'ny olona :

……………………………………………………………………………

Raha omen'olona zavatra :

……………………………………………………………………………

Raha maniraka olona :

……………………………………………………………………………

Raha eo am-pisakafoana ka misy olona mándalo :

……………………………………………………………………………